

Werken (en studeren) met NIET-AANGEBOREN HERSENLETSEL

Theo Senden, bedrijfsarts
klinisch arbeidsgeneeskundige Neurologie

Inhoud

NAH en werk

Revalideren

Re-integreren

Belangrijke boodschappen

Gevolgen van niet-aangeboren hersenletsel

Cognitieve gevolgen	Stemmings- / Gedragsproblemen	Fysieke gevolgen
Geheugenstoornissen	Apathie/ initiatiefvermindering	Krachtsvermindering
Aandacht- en/of concentratiestoornissen	Stemmingsveranderingen	Slikstoornissen
Prikkelintolerantie (geluid, licht, beweging)	Ontremd gedrag	Coördinatiestoornissen
Tempo van informatieverwerking	Angst	Bewegingsstoornissen
Mentale vermoeidheid	Afname empathie	Sensorische problemen
Verminderde belastbaarheid	Decorumverlies	Pijn
Lange hersteltijd	Moeite met relativeren	Epilepsie
Apraxie	Verstoord ziektebesef	Fysieke conditie
Afasie	Veranderd gevoel van humor	Beperkte energie/ vermoeidheid
Executieve stoornissen		
Neglect		
Beperkte probleemoplossing		
Gebrek aan ziekte-inzicht		

VEEL ONZICHTBARE GEVOLGEN

- beperkte energie / verhoogde herstelbehoefte
 - prikkel- en stressovergevoeligheid
 - Concentratie-/geheugenproblemen
-
- **Niet zichtbaar / niet meetbaar**

Inhoud

NAH en werk

Revalideren

Re-integreren

Belangrijke boodschappen

Revalidatie

- Onderzoeken en testen: inzicht krijgen in stoornissen en beperkingen
eventueel belastbaarheidsassessment
- Behandeling:
 - Psychisch: acceptatie en verwerking
 - Fysiek: trainen
 - Cognitief: compenseren en aanpassen
- Leren omgaan met wat niet (goed) meer lukt → een nieuwe balans!

Inhoud

NAH en werk

Revalideren

Re-integreren

Belangrijke boodschappen

Re-integratie: waar lopen patiënten tegen aan?

- Zichzelf → acceptatie, verwerking, aanpassing
- Onbegrip, gebrek aan steun van leidinggevende en collega's
- Onvoldoende aandacht/kennis in de zorg
- Onbegrip / onvoldoende kennis bij bedrijfsartsen / verzekeringsartsen / casemanagers etc.
- Onvoldoende afstemming zorg- en werkdomein
- Het 'systeem' en wet- en regelgeving (Poortwachter / WIA)

Op zoek naar een nieuwe balans

Actief - Passief
Belasting - Belastbaarheid
Werk - Privé

Wat is er nodig?

- Balans: actief-passief, belasting-belastbaarheid, werk-privé
- Revalidatie: leren omgaan met beperkingen
- Aanpassing werk/ ander werk (taken, werktijden, herstelpauzes)
- Regelmogelijkheden (werktijden, werktempo, inspanning/herstel)
- Begrip en steun: privé, werk (leidinggevende, collega's), bedrijfsarts
- Deskundige begeleiding: bedrijfsarts (≠ arbo-arts), NAH-jobcoach
- Samenwerking/afstemming: behandelaars - bedrijfsarts

Re-integratiedoolhof

Re-integreren in loondienst

- Loondienst: rechten & plichten werkgever / werknemer (Wet Poortwachter en Loondoorbetaling bij ziekte)
- Einde tijdelijk contract: evt. ziekmelding bij UWV → ziektewet
- Flexwerk: oproepcontract, uitzendcontract, payrollcontract, etc. 'uitzendbeding': einde contract bij ziekte → ziektewet

Wet Poortwachter: 2 jaar !

WIA

Belangrijke boodschappen

Wat kan wel ! → Werken (NAAR VERMOGEN) is GEZOND !

Werk aan een nieuwe balans: ACCEPTATIE, AANPASSEN (REVALIDATIE)

RE-INTEGRATIE: Vraag / zoek / accepteer hulp en deskundig advies

Loondienst: recht op begeleiding door een bedrijfsarts (≠ arbo-arts/casemanager)

En.... dring aan op afstemming medisch/verpleegkundig specialist en bedrijfsarts

Belangrijke links:

Voor patiënten

- <https://www.youngstroketoolbox.nl/patienten/leven-na-een-beroerte/werk-en-studie>
- <https://www.uwv.nl/nl/ziek/re-integratie>
- [Brochure Hersenletsel en re-integratie naar werk.pdf](#)
(werkenmethersenletsel.nl)

Voor zorgverleners

- [Startpagina - NAH en arbeidsparticipatie - Richtlijn - Richtlijnendatabase](#)

Ik ben chronisch en onzichtbaar ziek
Niet als een ander fit en kwiek

Iedere dag in gevecht met mijn eigen grenzen
En daarbij het onbegrip van sommige mensen

Want de ene dag denk ik, ik kan het prima aan
Om mezelf de volgende dag voor mijn kop te slaan

Dan is het moe, liggen en weinig doen
En daar wringt nu net de schoen

Men ziet me lachen, vrolijk en vol plezier
Maar niet dat mijn lichaam zegt: ho stop, tot hier!

🌱 Samen sterk 🌱